

Styrelsen för Stockholm Vatten
AB, Stockholm Vatten VA AB

Granskningsrapport

Enligt aktiebolagslagens 10 kap. 14 § ska lekmannarevisorns granskningsrapport överlämnas till styrelsen för vidare befordran till årsstämman. I granskningsrapporten hänvisas till revisionskontorets granskningspromemoria som bifogas rapporten.

Härmed överlämnas granskningsrapporten.

Stockholm den 6 februari 2014

Stefan Rydberg
Enligt uppdrag

Till årsstämman i Stockholm Vatten AB
Till fullmäktige i Stockholms stad för kännedom

Organisationsnummer 556210-6855

GRANSKNINGSRAPPORT

Jag, av fullmäktige i Stockholms stad utsedd lekmannarevisor, har granskat Stockholm Vatten AB:s verksamhet under 2013.

Styrelse och VD ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Lekmannarevisorns ansvar är att granska verksamhet och intern kontroll samt pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. En sammanfattande redogörelse för den utförda granskningen har redovisats i en särskild granskningspromemoria 2014-02-06 som har överlämnats till bolagets styrelse.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen, kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente samt utifrån fastställda ägardirektiv. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för min bedömning.

Jag bedömer sammantaget att bolagets verksamhet i allt väsentligt har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.

Stockholm den 6 februari 2014

Bengt Akalla
Av kommunfullmäktige i Stockholms stad
utsedd lekmannarevisor

Till årsstämman i Stockholm Vatten VA AB
Till fullmäktige i Stockholms stad för kännedom

Organisationsnummer 556175-1867

GRANSKNINGSRAPPORT

Jag, av fullmäktige i Stockholms stad utsedd lekmannarevisor, har granskat Stockholm Vatten VA AB:s verksamhet under 2013.

Styrelse och VD ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Lekmannarevisorns ansvar är att granska verksamhet och intern kontroll samt pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen, kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente samt utifrån fastställda ägardirektiv. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för min bedömning.

Jag bedömer sammantaget att bolagets verksamhet i allt väsentligt har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.

Stockholm den 6 februari 2014

Bengt Akalla
Av kommunfullmäktige i Stockholms stad
utsedd lekmannarevisor

Gransknings- promemoria 2013

Stockholm Vatten
AB

Granskningspromemoria
från Stadsrevisionen

Nr 9, 2014

Dnr 3.1.2-10/2014

2014-02-06

Den kommunala revisionen är fullmäktiges kontrollinstrument för att granska den verksamhet som bedrivs i nämnder och bolagsstyrelser. Stadsrevisionen i Stockholm granskar nämnders och styrelserns ansvarstagande för att genomföra verksamheten enligt fullmäktiges uppdrag. Stadsrevisionen omfattar både de förtroendevalda revisorerna och revisionskontoret.

I ”årsrapporter” för nämnder och ”granskningspromemorior” för styrelser sammanfattar Stadsrevisionen det gångna årets synpunkter på verksamheten. Fördjupade granskningar som sker under året kan också publiceras som projektrapporter.

Publikationerna finns på Stadsrevisionens hemsida. De kan också beställas från revisionskontoret.

Innehåll

Redogörelse för granskningens planering och genomförande	1
Redogörelse för granskningsresultatet	1
Fördjupad granskning	1
<i>Bolagets säkerhetsarbete</i>	1
<i>Intern kontroll i investeringsprojekt</i>	3
<i>Systematiskt miljöarbete</i>	3
Grundläggande granskning	4
<i>Bolagets arbete med internkontroll</i>	4
<i>Bolagets ekonomiska och verksamhetsmässiga resultat</i>	5
<i>Uppföljning av ägardirektiv och uppdrag</i>	8

Redogörelse för granskningens planering och genomförande

Årets granskningsinsats har planerats tillsammans med samtliga lekmannarevisorer vid ett planeringsmöte den 22 maj 2013. Vid planeringsmöte den 12 juni 2013 avseende Stockholm Vatten informerade lekmannarevisorn om det granskningsuppdrag han givit revisionskontoret. Den auktoriserade revisorn presenterade sin revisionsplan. I övrigt har informationsutbyte skett mellan samtliga involverade i revisions- och granskningsarbetet. Resultatet av granskningen av intern kontroll och delårsbokslutet per 2013-08-31 rapporterades vid ett gemensamt avstämningsmöte den 4 oktober 2013, där bolagets ledning deltog.

Under granskningsåret har revisionskontoret sammanträffat med bolagets ledning i samband med information och avstämning av genomförda granskningar. Slutrevisionsmöte med bolagsledningen äger rum den 6 februari 2014.

Årets granskning har enligt fastställd planeringspromemoria omfattat bl a följande:

- Bolagets säkerhetsarbete
- Intern kontroll i investeringsprojekt
- Systematiskt miljöarbete

Denna granskningspromemoria har faktakontrollerats av bolaget.

Ansvarig för granskningen av bolagets verksamhet från revisionskontoret har varit Stefan Rydberg.

Redogörelse för granskningsresultatet

Fördjupad granskning

Bolagets säkerhetsarbete

Bolaget producerar och levererar dricksvatten till ca 1,2 miljoner människor i Stockholm och Huddinge samt Botkyrka, Ekerö, Haninge, Lidingö, Nacka, Nynäshamn, Salem, Strängnäs, Tyresö och Värmdö. Mälaren är vattentäkt för vattenverken Norsborg och

Lövö. Bornsjön är reservvattentäkt. I såväl Mälaren som Bornsjön görs omfattande vattenprovtagningar.

Dessutom tar bolaget hand om och renar avloppsvatten från Stockholm och Huddinge och 6 andra kommuner i avloppsreningsverken Henriksdal och Bromma.

Behovet av att hålla en hög säkerhetsnivå i sina anläggningar är påtagligt, eftersom detta är att betrakta som en samhällsviktig verksamhet. Därför är det viktigt att bolaget bedriver ett förebyggande säkerhetsarbete för att undvika incidenter och sabotage.

Syftet med granskningen är att bedöma om bolaget bedriver ett ändamålsenligt säkerhetsarbete i sina anläggningar. Granskningen inriktas på hur bolagets ledning arbetar med dessa frågor samt specifikt vid Norsborgs Vattenverk.

Vi har tagit del av de säkerhetsrutiner som finns på anläggningarna med p.g.a sekretess kan dessa inte beskrivas här. Beträffande det arbete bolagets ledning bedriver kan följande noteras.

En risk- och sårbarhetsanalys för verksamheten har upprättats. Analys av denna och fastställande av förebyggande åtgärder samt instruktioner vid inträffade nödlägen har gjorts inom respektive anläggning.

Bolaget har en fastställd Krisledningsorganisation som inträder i händelse av omfattande kris, störning eller nödläge utgående från upprättad krisdefinition. Utbildningsinsatser har genomförts och kommer att genomföras så att Krisledningen hålls uppdaterad. Inom koncernen finns en primär krisledningscentral och två sekundära sådana utsedda, där man använder sig av ett administrativt web-baserat krisledningssystem.

En "Kriskommunikationsplan för Stockholm Vatten vid extraordinära händelser" har också upprättats. Vidare har ett Miljö- och kvalitetsdokument som reglerar hur bolaget ska hantera brandskyddsfrågor upprättats.

Vidare framgår av bolagets strategiska styrkort att man ska planera för och genomföra ett bolagsövergripande störningsspel per år. Detta har också genomförts varje år, år 2012 gjordes krisövningen tillsammans med Nynäshamns kommun. 2013 års krisövning

genomfördes i december med gott resultat, den externa krisövningsledaren gav betyget ”Med utmärkt beröm godkänt”.

Revisionskontorets sammanfattande bedömning
Revisionskontoret bedömer att bolaget bedriver ett ändamålsenligt säkerhetsarbete i sina anläggningar.

Intern kontroll i investeringsprojekt

En granskning har genomförts med syftet att bedöma om bolaget har en god styrning och kontroll vad gäller investeringsprojekt och arbetar aktivt för att förebygga och upptäcka oegentligheter. Granskningen har avgränsats till bolagets förebyggande arbete mot oegentligheter samt till de kontrollmoment som bedöms som särskilt riskfyllda, till exempel hantering av leverantörsfakturor. De projekt som ingår i granskningen är byggande av en VA-ledning vid Lidingövägen (15 mnkr) och byggandet av en tryckstegringsstation i Huddinge (6 mnkr).

Resultatet av granskningen har redovisats i en särskild revisionsrapport som har översänts till bolagets styrelse för yttrande.

Revisionskontorets sammanfattande bedömning

Den sammanfattande bedömningen är att bolaget i huvudsak har en god styrning och kontroll vad gäller investeringsprojekt. Brister finns dock i den övergripande kontrollmiljön för att förebygga och upptäcka oegentligheter bland annat vad gäller uppföljningen av byggleddarens arbetsuppgifter och att bolaget inte har beaktat riskerna som är förknippade med att det finns få aktörer i branschen och att det därmed kan finnas risk för att projektledare och byggleddare har starka bindningar till varandra. Brister finns också i den interna kontrollen då bolagets risk- och säkerhetsanalys enbart är inriktad på verksamhetsrisker.

Systematiskt miljöarbete

Revisionskontoret har genomfört en granskning avseende systematiskt miljöarbete med inriktning på miljöprogrammets målområde ”Hållbar användning av mark och vatten”.

Granskningen syftar till att bedöma om stadens nämnder och styrelser arbetar på ett ändamålsenligt sätt för att uppnå målen inom målområdet. Förutom Stockholm Vatten har kommunstyrelsen och fem av stadens nämnder ingått i granskningen.

Resultatet av granskningen har redovisats i en särskild revisionsrapport som har översänts till bolagets styrelse för yttrande.

I denna rapport framgår bland annat att Stockholm Vatten har tagit fram ett internt dokument för att förtydliga och utvärdera hur verksamheten påverkas av stadens miljöprogram. Bolaget har också ett ISO 14001- certifierat miljöledningssystem, vilket innebär att Stockholm Vatten under en längre period har arbetat fram en struktur för sitt miljöarbete och dokumenterat detta.

Grundläggande granskning

Bolagets arbete med internkontroll

Styrelsen beslutade godkänna internkontrollplanen för åren 2012-2014 vid sammanträde i december 2011. Planen utgår från de områden (se nedan) som bedömts väsentliga för bolaget/koncernen och med utgångspunkt i bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska förhållanden i övrigt:

- Intäkter
- Kostnader
- Anläggningstillgångar
- Personal/löner
- Information/rapportering
- Skatter/avgifter
- Koncernmellanhavanden

Årligen upprättas en granskningsplan med utgångspunkt i den av styrelsen beslutade treårsplanen och med beaktande av eventuella förändringar i förutsättningarna för verksamheten. Årlig granskningsplan beslutas av Vice VD och redovisas till ledningsgruppen. Fördjupad granskning under 2013 har genomförts för områdena Personal/Löner, Information/ rapportering samt Skatter/Avgifter.

Rutinen för arbetet med internkontrollplanen är dokumenterad i bolagets Miljö- och Kvalitetshandbok. Enligt rutinbeskrivningen ska VD rapportera genomförd granskning och slutsatser av granskningen till styrelsen i mars månad.

Revisionskontorets sammanfattande bedömning

Den översiktliga internkontrollplanen för 2012-2014 är strukturerad och upptar områden som enligt revisionskontorets bedömning är väsentliga och riskfyllda. Arbetet med kontroller enligt planen är genomförd enligt uppgift från bolaget. Styrelsen kommer att få en rapport över resultatet vid sitt sammanträde i mars 2014.

Planen kunde dock kompletteras med kontroller inom området Förtroendekänsliga poster.

Bolagets ekonomiska och verksamhetsmässiga resultat

Revisionskontoret har granskat tertialrapporter och bokslut med inriktning på bolagets prognoser och resultat efter finansnetto. Av nedanstående framgår bl a kommunfullmäktiges och koncernstyrelsens krav på resultat enligt budget 2013 och bolagets prognoser över resultat och investeringar. Vidare har bolaget måluppfyllelse avseende fullmäktiges mål granskats.

Resultat efter finansnetto

Bolagets budget	Prognos T1	Prognos T2	Bokslut
8,7	10,1	8,3	3,6

Prognos 1

I prognos 1 redovisar koncernen ett resultat efter finansnetto på 10,1 mnkr att jämföra med budgeterat resultat på 8,7 mnkr. Avvikelsen mot budget beror främst på att de finansiella kostnaderna beräknas bli 15,7 mnkr lägre än budget och att rörelsens kostnader beräknas bli 15,1 mnkr högre än budget.

Prognos 2

I prognos 2 visar koncernen ett resultat efter finansiella poster på 8,3 mnkr. Jämfört med prognos 1 har en post på 3,5 mnkr avseende slutlig beräkning för pensionsförmån för en medarbetare tillkommit.

Bokslut

Resultat efter finansnetto, exklusive jämförelsestörande poster, uppgår till 3,6 mnkr, vilket ska jämföras med budgeterat resultat efter finansnetto om 8,7 mnkr, vilket innebär att bolagets resultatkrav inte helt har uppnåtts. Orsaken till detta är främst tillägsdebitering för en person vars intjänade pensionsförmån inte varit korrekt registrerad. Inklusiva jämförelsestörande poster uppgår resultatet till -65,5 mnkr. Som jämförelsestörande kostnad

redovisas den tillkommande avsättningen med anledning av VA-nämndens dom i frågan om Stockholm Vatten VA AB:s rätt att debitera väghållarna för dagvattenhantering. Domen innebär att bolaget har rätt att debitera för avledning av dagvatten, dock inte för rening av vattnet. Bolagets tillämpade, differentierade taxa godkändes således inte. Domen har överklagats till Hovrätten. Den uppkomna förlusten i Stockholm Vatten VA AB täcks genom upplösning av den obeskattade reserven med motsvarande belopp.

Investeringar (mnr)

Bolagets budget	Prognos T1	Prognos T2	Bokslut
695	726	570	605

Prognos 1 och 2 samt bokslut

Prognosen enligt tertialrapport 1 är 31 mnr högre än budget. Här ingår köpet av Vällinge vattenverk om 40,5 mnr som planerades att ske 2012 men som på grund av försenad process i Riksdagen genomfördes förs i januari 2013. Prognosen efter tertialrapport 2 är 125 mnr lägre än budget. Detta beror främst på ”Ledningsnät - exploateringsområden” som beräknas bli 99 mnr lägre än budget (och 91 mnr lägre än prognosen i tertial 1). För dessa investeringar är bolagets rådighet begränsad, här är det andra aktörer som beslutar om omfattning och tidpunkt gör genomförande och beställning.

Enligt bokslutet är utfallet 605 mnr, vilket är 90 mnr lägre än budget. Orsaken förklaras med tidsmässiga förskjutningar för några av de större investeringsprojekten, främst inom området ”Investeringar avloppsreningsverk”.

Bolagets uppfyllelse av kommunfullmäktiges mål

Inom ramen för ILS, Stockholms stads system för ledning och uppföljning av verksamhet och ekonomi, har kommunfullmäktige fastställt tre inriktningsmål och 13 verksamhetsmål. Kopplat till verksamhetsmålen har även ett antal indikatorer fastställts och för bolagen också ägardirektiv. Genom indikatorerna mäts i vilken utsträckning stadens nämnder och bolag uppfyller kommunfullmäktiges mål. De indikatorer som bolagen omfattas av framgår av kommunfullmäktiges budget samt av den budget koncernstyrelsen har antagit för bolagssektorn. Respektive bolag ska ange årsmål för sina indikatorer och aktiviteter kopplade till fullmäktiges ägardirektiv. Rapportering av statusen för fullmäktiges

inriktningsmål/ägardirektiv ska ske i planerings- och uppföljningsverktyget ILS-webb

Revisionskontoret har granskat om bolaget styrelse har formulerat årsmål för respektive indikator och aktiviteter kopplade till bolagets ägardirektiv, att mål och aktiviteter följs upp på ett systematiskt samt om måluppfyllelsen redovisas för styrelsen. Vidare har revisionskontoret bedömt om större avvikelser mot budget har analyserats och förklarats på ett tillfredsställande sätt.

lakttagelser

Bolaget omfattas av 19 KF-indikatorer. För dessa indikatorer har bolaget fastställt mål som följs upp årsvis eller tertialvis. Målen redovisas i ILS-webb och kommenteras i VD-kommentaren varje tertial samt årligen i ILS-rapporten. Revisionskontoret kan notera att bolaget även har antagit egna bolagsspecifika indikatorer med mål som utgår från bolagets strategiska styrkort.

Bolaget har redovisat indikatorernas måluppfyllelsegrad i tertialrapport 2 i enlighet med moderbolagets anvisningar och denna har redovisats för styrelsen. Av denna framgår att de flesta av indikatorerna som mäts vid detta tillfälle är uppfyllda. Avvikelse finns när det gäller ”Avvikelse investeringsbudget”.

I bolagets årsredovisning framgår att de flesta av indikatorerna är uppfyllda. Av fullmäktigeindikatorerna finns avvikelse när det gäller ”Resultat efter finansnetto”, ”Avvikelse investeringsbudget” samt ”Andel genomförda åtgärder inom ramen för RSA” (detta beror på att en del åtgärder som var planerade 2013 måste fortgå även under 2014 innan de kan räknas som avslutade).

Av bolagets egna indikatorer är målet för indikatorn ”Antal fastigheter som drabbats av fler än 2 oplanerade leveransbrott de senaste fem åren” inte uppnådd (årsmål 100 jämfört med utfall 241).

Revisionskontorets sammanfattande bedömning

Enligt revisionskontorets bedömning får styrelsen bra information om bolagets ekonomi och verksamhet i de rapporter som lämnas i samband med tertialrapporter och bokslut. Tidigare har påpekats att bolaget behöver utveckla metoder och verktyg för sitt arbete med styrning av investeringsprojekten. Vi har noterat att bolaget har bedrivit ett utvecklingsarbete kring detta under 2013.

Fullmäktiges resultatkrav har inte helt uppnåtts. Nöjaktiga förklaringar till detta har lämnats.

Uppföljning av ägardirektiv och uppdrag

Enligt kommunfullmäktiges och koncernstyrelsens budget för år 2013 ska bolagsstyrelsen arbeta med ett antal bolagsspecifika ägardirektiv:

- Fokusera på kärnverksamheten och fördjupa arbetet med att finna alternativa driftformer i det fortsatta effektiviseringsarbetet
- Omlokalisera bolagets huvudkontor i syfte att skapa en mer effektiv och ändamålsenlig lokalanvändning
- Fortsätta arbetet med att minska administrativa och indirekta produktionskostnader
- Arbeta med att utveckla service och tillgänglighet gentemot brukare och kund
- Tillsammans med andra myndigheter utveckla och intensifiera arbetet så att stadens mål om lokalt omhändertagande av dagvatten uppnås enligt dagvattenstrategin
- Intensifiera arbetet med sjörestaureringar enligt vattenprogrammet
- Bidra till att öka biogasproduktionen
- Delta i planeringen för ett växande Stockholm i nya stadsdelar med behov av teknisk infrastruktur
- Bistå med kompetens gentemot fastighetsägare som ämnar installera avfallskvarnar i sina fastigheter
- Beakta effekter av ett förändrat klimat

Revisionskontorets sammanfattande bedömning

Enligt revisionskontorets sammanfattande bedömning arbetar bolaget aktivt med kommunfullmäktiges och koncernstyrelsens mål och ägardirektiv.